

פורים

"תכלת מרדכי"

- א. מדוע אמרו חז"ל, שרק פורים ישאר מכל המועדות?
- ב. למה עשה אחשורוש משתה גדול כל כך "בשנת שלוש למולכו"?
- ג. כיצד יתכן שמלך רשע, ששנא את היהודים כמו המן - הפך לפתע עורו ואמר: "ואתם כיתבו על היהודים כטוב בעיניכם?" וכי מפני שאשתו התגלתה כיהודיה - נעשה אוהב יהודים?
- ד. מדוע בתחילה סירבה אסתר להציל את עם ישראל? וכי לא חפצה להציל עם שלם?
- ה. מאיזו סיבה התעקש מרדכי שדווקא אסתר תציל? היד ה' תקצר? הרי הרבה דרכים למקום, להושיע את עמו?
- ו. מהו החטא הנורא בזה שהשתתפו היהודים בסעודת אחשורוש? ומהו התיקון לחטא זה?
- ז. מדוע ב"שושנת יעקב" אומרים, ששמחו עם ישראל בראותם "תכלת מרדכי", הרי מרדכי יצא בעוד כמה וכמה מלבושים? ומהו עומק ענין התחפושת בפורים?

חג פורים ומגילת אסתר לא יתכטלו לעתיד לבוא

בילקוט (משלי, רמז תתקמ"ד) מבואר, שכל המועדות עתידין להתבטל, ופורים לא יתבטל לעולם. אמר רבי אלעזר: אף יום כיפור לא יתבטל, שנאמר בו: "חוקת עולם".

ובירושלמי **במסכת מגילה** (א', ה'), אמר רבי יוחנן: כל הנביאים והכתובים עתידין להתבטל, וחמשה חומשי תורה לא. ריש לקיש אמר: אף מגילת אסתר לא תתבטל.

ויש להבין: מדוע שונה נס פורים משאר המועדים, שכולם יתבטלו והוא לא? ובמה מתייחדת מגילת אסתר, שנביאים וכתובים יתבטלו והיא לא?

מבאר השפתי חיים, על פי דברי חז"ל שבמסכת ברכות (דף י"ב:) ושם נאמר: אין מזכירין יציאת מצרים לימות המשיח. והטעם, כיון שלעתיד לבוא - הניסים יהיו כל כך מופלאים, עד שניסי יציאת מצרים יהיו טפלים כלפיהם. ואם כן, רק הגאולה השלימה תהיה עיקר, ונס יציאת מצרים טפל לה.

ולכן המועדים, שהם זכר ליציאת מצרים - פסח, שבועות, וסוכות - יהיו טפלים לניסים הגלויים שיהיו לעתיד לבוא, ומסיבה זו, כביכול יתבטלו.

אבל שונה נס פורים, שכן הניסים בו אינם גלויים, אלא נסתרים, כמאמר הגמרא במסכת חולין (דף קל"ט:): אסתר מן התורה מנין, שנאמר: "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא".

ונקרא על שם הפור - כי אין דבר טבעי יותר מגורל!

ויפה שמו, כיון שחג פורים היה בזמן חורבן בית המקדש הראשון - בזמן הסתר פנים. והנס העצום, שראו הכל שהקב"ה מולך בתוך הטבע, וגם באופן טבעי מושל בעולם, והפך את הרע המוחלט לגילוי כבוד שמים, ללא שום נס - זה ישאר לעתיד לבוא!

מה שאין כן ביציאת מצרים - אז היתה זו שנה של ניסים גלויים, וכן מפלת סנחריב ומיליוני חייליו שמתו בזמן בית ראשון, ואף בנס חנוכה שהיה בעיצומו של בית שני - המכנה המשותף בין כל הניסים הללו הוא, שכולם אירעו בזמן כבוד השכינה, בעת שקרן ישראל היתה למעלה. ולכן גם הם היו ניסים גלויים - שינוי הטבע ממש, כיאה לתקופה שבה ה' יתברך מראה מלכותו בעולם, כנגד כל חוקי הטבע.

נס פורים היה בזמן חורבן בית ראשון

והנה התרגום פותח את דבריו, בתיאור עשר מלכויות שהיו מבריאת העולם:

א. מלכות הקב"ה. ב. מלכות נמרוד. ג. מלכות פרעה. ד. מלכות ישראל - בזמן דוד ושלמה, ובהמשך בזמן בית ראשון, ובתקופת אחאב המלך. ה. מלכות נבוכדנצר - מלך בבל, שהחריב את בית המקדש הראשון. ו. מלכות פרס - אחשורוש. ז. מלכות יון - בזמן בית המקדש השני. ח. מלכות רומי - שהחריבה את בית המקדש השני, ומלכה כאלפיים שנה. ט. מלכות משיח בן דוד. י. מלכות

מלך מלכי המלכים הקב"ה!

ומבואר בנביאים שבשנת 2448 לבריאת העולם, היה מעמד הר סיני. ולאחר 480 שנה, בשנת 2928 נבנה בית המקדש הראשון, שסימל את מלכות ישראל. והיה בית ראשון עומד סך 410 שנה, עד שנחרב בשנת 3338 על ידי נבוכדנצר. ואז, התנבא ירמיהו הנביא שכעבור שבעים שנה יבנה בית המקדש השני!

ומעשה המגילה היה כששים שנה לאחר חורבן בית ראשון.

ובמסכת מגילה (דף י"א.) מבואר, שכל העולם עסק באותה תקופה בשאלה: מתי יבנה בית המקדש השני? מתי מתחיל החשבון של שבעים השנה? שכן, הגלה נבוכדנצר חלק מעם ישראל עוד קודם לחורבן.

ולפי זה מבארים בגמרא שאלה גדולה: מדוע עשה אחשוורוש משתה גדול כל כך מאה ושמונים יום? מה גרם לו לשמחה כה גדולה "בשנת שלוש למולכו"?

אחשוורוש טעה כמו שטעו קודמיו

והטעם, כיון שחשב אחשוורוש שתם הזמן של שבעים שנה, ועדיין לא נבנה בית המקדש, ועל כן שמח כל כך! מאחר שהבין שמלכותו תיכון לעד. ומחמת זה, עשה משתה גדול, לסיבת תוקף מלכותו!

אלא, שטעה בטעות שטעו קודמיו:

שכן גם בלשצר, נכדו של נבוכדנצר - שגה בדיוק באותה טעות. שכן אמרו חז"ל שבלשצר, אביו וסבו, מלכו על כל העולם, וזו היתה מלכות בבל במשך שבעים שנה. וזכו לכך, משום שנבוכדנצר, כיבד את ה' בתקופת חזקיהו המלך, ועל כן קיבל שכר של שבעים שנה מלוכה, לו ולזרעו.

ובתום שבעים השנים הללו, חשב בלשצר לתומו, שהם שנות החורבן, כפי שנתנבא ירמיהו, וחישב ומצא שלא נבנה בית המקדש. ואז ברשעותו - הוציא את כלי בית המקדש, ונשתכר בהם!

ועל הזלזול הנורא בכלי בית המקדש, נגזרה עליו מיתה באותו לילה. ובאו דריוש וכורש - מלכי פרס ומדי והרגוהו. ומאז תמה ונשלמה מלכות בבל בעולם ועברה לפרס ומדי, כמבואר במגילה - "מלכי מדי ופרס".

ולאחר הנצחון, הנביא בספר עזרא, פותח בדברי כורש מלך פרס, אשר הבין שמאת ה' ניתנה לו הממלכה, ועל כן פקד לבנות לה' יתברך בית בירושלים!

אולם אף על פי שנדב כורש סכום גדול לבנין הבית - לא נאותו רוב עם ישראל לבנות את בית ה', ורק כארבעים אלף איש, ובראשם זרובבל בן שאלתיאל - בנו של יכניה מלך יהודה, עלו לבנות את בית המקדש השני. אלא, שכיון

שעדיין לא חלפו שבעים שנה, אלא כחמישים שנה בלבד - נעצר בנין הבית בזמן מלכות אחשורוש.

ובתוספת נופך, **בתרגום ובילקוט שמעוני** (אסתר, תת"מ"ט) מבואר, שאחשורוש היה בנו של דריוש. ואותו לילה שהרג דריוש את בלשצר, ישב דריוש על כסאו של בלשצר, כשמסביב שרר חושך ועלטה. ובאמצע הלילה באה ושתי, בתו של בלשצר, וישבה בחיקו של דריוש, שכן חשבה שזה אביה. חמל עליה דריוש וגידלה, ולבסוף השיא אותה לבנו אחשורוש. ואז טענה ושתי, נינתו של נבוכדנצר בפני בעלה אחשורוש: בית שהחריב סבי [נבוכדנצר, שושתי היא נינה שלו] - תבנה אתה? מיד פסק אחשורוש לבנותו.

"ובשנת שלוש למולכו", חישב אחשורוש וסבר, שתמו וגם נשלמו שבעים שנה שהבטיח ירמיהו הנביא. ולמעשה טעה בעשר שנים, שכן רק עשר שנים חלפו ממות קודמו - בלשצר. וחזר אחשורוש על אותה טעות של בלשצר [אביה של ושתי], והוציא את כלי בית המקדש, כמו שנאמר: **"וכלים מכלים שונים"**! יצאה בת קול ואמרה: אתם **"שונים"** בטעותו של בלשצר.

מות ושתי הוא עונש גם לבלשצר וגם לאחשורוש

אך אם לא די בכך, הגדיל אחשורוש לעשות, והתחפש לכהן גדול!

כפי שדרשו בגמרא על הפסוק: **"ואת יקר תפארת גדולתו"** - הם בגדי הכהן הגדול, שנאמר בהם: **"לכבוד ולתפארת"**! בא שטן וריקד ביניהם, ונענש גם אחשורוש - במות אשתו ושתי!

ומדוע לא מת אחשורוש בעצמו, כפי שמת בלשצר ברשעו? הרי גם הוא זלזל בכלי בית המקדש בדיוק כמוהו?

מבאר **המהר"ל**, שאינו דומה מי שחוטא בראשונה, כיון שעזות פניו גדולה יותר, ולכן בלשצר מת בעצמו.

והוסיף **הבן איש חי** (בן יהוידע) שאדרבא, במות ושתי היה עונש כפול: גם לבלשצר - שמתה בתו, ונכחד זרעו לגמרי. וגם לאחשורוש - שכן אהב אותה כגופו, וכשהתפקח משכרותו, הצטער צער רב על מותה.

ובזה, תם ונשלם העונש לושתי - על שהעזה להפסיק את בנין בית המקדש!

ובעוד אחשורוש עושה סעודה, על מפלת עם ישראל, ועל העצמת מלכותו, בחושבו שלא יבנה בית המקדש - זרע הקב"ה באותה סעודה ממש, את תחילת מלכות אסתר, ובנין בית המקדש השני!

מתי נהפך לב אחשורוש לטובת עם ישראל

והנה תמוה מאוד, כיצד יתכן שמלך כה רשע - שבמסכת מגילה (דף י"ד). מבואר עליו, שהיה שונא ישראל לא פחות מהמן - אמר לבסוף למרדכי ואסתר: "ואתם כיתבו על היהודים כטוב בעיניכם"? וכי מפני שאשתו יהודיה נעשה אוהב יהודים? "היהפוך כושי עורו"?

מבאר הגאון רבי יונתן איבשיץ זצוק"ל בספרו **יערות דבש**, שראה אחשורוש בקסמיו שיהודי ימלוך אחריו וישב על כסאו, וחרה לו הדבר מאוד. וכי יגע לריק? האם יהודי ירש אותו? על כן ביקש להרוג את כלל עם ישראל.

אולם כשנודע לו שאשתו יהודיה, הבין שבנו שלו הינו יהודי!

וכך מבואר ברש"י (עזרא ד', כ"ד), שיורש העצר כורש [השני] - בנם של אחשורוש ואסתר, הוא זה שמלך אחרי אחשורוש, והוא זה שבנה את בית המקדש - בדיוק לאחר שבעים שנה, כפי שהתנבא ירמיהו הנביא!

וכיון שהתבאר היטב, שכל ענין נס פורים טובב והולך סביב בנין בית המקדש, וכל הנס נעשה בזמן הסתר פנים במשך עשר שנים, "משנת שלוש למולכו" ועד השנה השתים עשרה - לפי זה אפשר להתבונן ולראות, כיצד הקב"ה טובב הכל באופן טבעי:

ושתי מתה, ולאחר ארבע שנים נשא המלך את אסתר. כעבור שש שנים נוספות, הפיל המן פור בי"ג ניסן, ואז, הפלא ופלא - עם ישראל צם שלושה ימים בעיצומו של חג הפסח. משם, התגלגלו העניינים במהירות, ובתוך שלושה ימים בלבד נתלה המן על העץ, בי"ז ניסן!

ורק לאחר י"א חודשים, נקמו עם ישראל בעמלקים, והרגו ע"ה אלפים מהם בי"ג אדר, שלמחרתו חוגגים את נס הפורים!

דווקא אסתר היתה צריכה להושיע את עם ישראל

וכאן יש להבין, מדוע סירבה אסתר בתחילה ללכת לאחשורוש, וכי לא רצתה להושיע עם שלם? יתר על כן, מרדכי ציווה עליה ללכת, ואיים: "אם החדש תחרישי וכו', את ובית אביך תאבדו", ותמוה: האם היהודים היו חייבים דווקא את אסתר? היד ה' תקצר? ומהו הלשון: "את ובית אביך" - הלא יתומה היתה, וכבר נפטרו הוריה זמן רב קודם לכן - לפני ע"ה שנה? ועוד קשה, מהו הלשון:

"אם החדש תחרישי בעת הזאת"?

ועל פי האמור לעיל יתבאר באופן נפלא, שאסתר בענוותנותה, חשבה שאינה ראויה שעם ישראל יושעו דווקא על ידה, לכן סירבה, ורמזה למרדכי כי "הרבה דרכים לו למקום"!

השיב לה מרדכי: אינך מבינה. אכן בזמן גילוי כבוד ה', הרבה דרכים למקום. יהפוך הקב"ה את ארץ מצרים, יקרע את הים, יפיל מגיפה על סנחריב וחיילותיו, ואף יהרוג אומה שלמה על ידי קומץ אנשים - אך כל זה בזמן של גילוי פנים! כיון שבזמן של גילוי כבוד ה', ההצלה - כיאה לזה - גם היא בנס גלוי לעין כל! אבל לא כן בזמן של הסתר פנים. אז, הכל מתרחש בחדרי חדרים, ואף המן נתלה מצווי שנעשה בארמון, הרחק מעיני הציבור.

ולכן, הסביר מרדכי לאסתר, "בעת הזאת" - זמן של הסתר פנים, אל תחרישי כי אין דרך אחרת, אלא זוהי הדרך היחידה להינצל - ללכת ולהתחנן לאחשורוש, בדרך הטבע.

ומשום כך הוסיף ואמר לה: "אל תדמי בנפשך" - כאילו יש דרך אחרת, "ורווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר". אלא חס ושלום, "את ובית אביך" - הכוונה לכלל עם ישראל, שכן הוריה כבר נפטרו - "תאבדו" חלילה וחס.

"ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות" - זוהי הסיבה לכך שנעשית מלכה, להקדים תרופה למכה על ידי ישועה טבעית בזמן החורבן, שהוא זמן של הסתר פנים.

מהו החטא שהשתתפו בפעודה

ואם כן, הבינה אסתר המלכה, שעתה צריך לתקן את החטא שגרם לגזירת כליה במרום.

שכן, במדרש רבה (ז', י"ג) מבואר, שאף על פי ש"בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו" - בפורים היתה סכנה גדולה יותר, כיון שהקב"ה עצמו חתם על כליה.

כי בשעה שנהנו מסעודתו של אחשורוש, בא השטן וקטרג בשמים, וחתם הקב"ה את עם ישראל לכליה.

החלו מלאכי השרת לצעוק ולבקש רחמים, עד שרץ אליהו הנביא לאבות העולם ואמר: עורו - כי נגזרה כליה. אמרו לו: מפני מה? אמר להם: על שאכלו מסעודת אחשורוש. אמרו: אם עברו על דת הקב"ה, מה יש לעשות? חזר אליהו הנביא למשה רבינו, כדי שיתפלל על עם ישראל, כפי שהתפלל בעבר. אמר משה רבינו: חפש שם אדם כשר, והוא יתפלל משם ואני מכאן. אמר לו אליהו

הנביא: כבר נחתמה כליה. אמר לו משה רבינו: במה נחתמה? אם בדם, אין מה לעשות ומה שהיה היה. אמר לו אליהו הנביא: בטיט נחתם, ועל כן כביכול לא נשפך כבר הדם, ואפשר לתקן. ונרמז בפסוק: "לאבדם" - לא בדם!

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - כלומר, את מה שנעשה בשמים. מיד קרע בגדיו, וכמו הנביא יונה בנינוה, הכריז שאין הצלה שכן כבר נגזרה גזרה בעליונים, והוציא ספר תורה בשק - "אבל גדול ליהודים, צום ובכי ומספד".

אלא שיש לבאר, מדוע באמת השתתפותם בסעודה היתה חטא גדול כל כך? מובא במדרש, שאחשורוש התחכם, והחטיאם בגילוי עריות על ידי המשתה. אולם הרי"ף (בעין יעקב) ביאר, שהחטא היה חמור הרבה יותר - חילול ה'!

שכן מבואר בגמרא, שכל סיבת הסעודה היתה משום שחשב אחשורוש שתמו וחלפו להן שבעים שנה, ועם ישראל לא נגאלו. יוצא, שהיתה זו סעודה שמטרתה לחגוג את ביטול בנין בית המקדש! ומי שהשתתף בכזו סעודה, הראה שהוא שמח על החורבן, ה' ירחם.

ועל כן השמחה במלכות אחשורוש, "על חשבון" מלכות ה' יתברך, היתה עבירה עצומה, חילול ה' נורא ואיום - שעליה נגזרה כליה!

החטא בימי אחשורוש מעורר את החטא בימי נבוכדנצר

הבינה אסתר, שכאן צריך לתקן את החטא הנורא. וכיצד? על ידי צום שלושה ימים, לילה ויום. ומדוע?

מבואר בגמרא, שכיון שנהנו יהודי שושן מסעודת אחשורוש הנוספת במשך שבעה ימים - לכן תשובתם היתה לצום כנגד זה שלושה ימים - לילה ויום - שש עונות.

וכשנכנסה לבית המלך, נאמר: "ותלבש אסתר מלכות" - ביארו חז"ל במסכת מגילה (דף י"ד). שלבשה רוח הקודש!

הגיעה לבית הצלמים - ונסתלק רוח הקודש. אז אמרה את מזמור כ"ב בתהילים: "אלי אלי למה עזבתני".

מוסיף הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל ומבאר, שהבינה אסתר המלכה, שלא עשו מספיק, ואין די בצום. ומדוע?

מובא בגמרא במסכת מגילה (דף י"ב), שחשבו תלמידי רבי שמעון בר יוחאי, שעם ישראל נתחייבו כליה על שנהנו מסעודתו של אותו רשע. אמר להם רבי שמעון: אם כן, שיענשו רק יהודי שושן שהשתתפו בסעודה במשך שבעה ימים

[ולא יהרגו יהודי כל העולם, שהיו במשתה מאה ושמונים יום?]

אלא, ביאר רשב"י, שעיקר הגזירה החלה בעוון שהשתחוו לצלם של נבוכדנצר. כי לאחר שהחריב נבוכדנצר את בית המקדש, והגלה את עם ישראל לבבל - עשה פסל ענק, וציווה שכל העולם ישתחוו לו. ובאמת גם עם ישראל השתחוו לו, חוץ מחנניה, מישאל ועזריה.

שאלו תלמידי רשב"י: אם כן, וחסאו בעבודה זרה - מדוע לא מתו לבסוף? השיב להם: עם ישראל עשו "לפנים", באונס ולא ברצון, ורק כלפי חוץ השתחוו. אף ה' עשה גזירה, רק לפנים - כלפי חוץ נגזרה גזירה, ופחדו מאוד, אולם ניצלו לבסוף.

ומבאר רבי שלמה אלקבץ בספרו **מנות הלוי**, מדוע התעורר הקטרוג דווקא בימי אחשורוש?

ומסביר, שחסאו כלל עם ישראל חטא גדול בזמן נבוכדנצר, משום שהשתחוו לדמות פסל של מי שהחריב את בית ה'!

אולם חנניה, מישאל ועזריה, נפלו על קידוש ה' לכבשן האש ולא השתחוו, על כן הם השתיקו את הקטרוג. אבל לא מחקו אותו לגמרי, כיון שהיו יחידים.

ובימי אחשורוש - כששוב חטאו רבים, עוררו מחדש את הקטרוג.

ומוסיף **הבאר יוסף**, ומבאר את העומק באופן נפלא, שבעצם שורש שני החטאים, אחד הוא:

אצל נבוכדנצר - פחדו ממלך שמוּלך על כל העולם והשתחוו לו, אף שכרוך בזה עוון עבודה זרה וביזוי כבוד בית המקדש! ואצל אחשורוש - פחדו ממלך שמוּלך על כל העולם ונהנו מסעודתו. אף שזוהי סעודה על אי בנין בית המקדש!!!

התיקון לחטא שחטאו בלב

על כן, לא היה די בצום של שלושה ימים, משום שהוא כיפר רק על החטא שהשתתפו בסעודה, אבל היה כאן גם עוון חמור הרבה יותר - עבודה זרה, ששורשו הוא חילול ה'!

לכן יזמה אסתר "תיקון" נוסף:

שהנה, מוסיף רבי יהודה צדקה ומבאר, מדוע במשתה הראשון, לא גלתה אסתר את צפונות ליבה, אלא רק הזמינה את אחשורוש והמן למשתה נוסף - מעשה אשר העלה הרבה תמיהות, כפי שכתוב בגמרא **במסכת מגילה**, וכי בינתיים רבים מעם ישראל היו שרויים בחשש עצום בגללו?

אוצר החכמה

אלא, שרצתה אסתר לגרום לפחד וחרדה בשני מוקדים:

האחד, שאחשורוש יחשוש פן תחבור להמן ושניהם יהרגוהו.

והשני, שעם ישראל גם הם יפחדו מאוד! כיון שאם עד עכשיו היו בטוחים במקצת - "אחות יש לנו בבית המלך", ובפרט, שמסרה נפשה ונכנסה לארמון ללא הזמנה, ואף צמה שלשה ימים יחד עימם! הנה לפתע יראו, שאותה אחות עורכת משתה תמוה ביותר ביחד עם המן, "צורר ישראל", ועוד מגדילה לעשות, ומזמינה את אותו רשע למשתה נוסף!

אין זאת, אלא שבוגדת היא בעמה, וכולם יהיו סבורים ומשוכנעים שהמלכה מנסה להציל את עורה.

אוצר החכמה

או אז ישאו את עיניהם למרום, לבעל הרחמים, שממנו תבוא הישועה!

ואמר אליהו הנביא, שזאת היתה כוונת אסתר - להכין תוכנית נוספת: לעורר את לב עם ישראל לאביהם שבשמים, כדי לתקן את אשר חטאו בליבם, ופחדו רק ממלך בשר ודם!

עיקר התיקון היה בלב, על גודל החטא שחטאו בלב!

והגאון מוילנא מחדד את הנקודה הזו, כשמקשה: מה היה צריך מרדכי לכל הכבוד הזה, שהמן ירכיב אותו על סוס? וכי חסר היה למרדכי כבוד, עד שנצרך שיכריזו כלפיו: "ככה יעשה לאיש"?

אלא מבאר הגאון מוילנא, שאי אפשר שתהיה ישועה בלי שיבטח האדם בבורא עולם! ועם ישראל היו כבר מיואשים לגמרי! לכן, בשבילם הרכיבו את מרדכי על הסוס, וקראו "ככה יעשה לאיש"!

כי כך הראה להם הקב"ה מקצת הישועה, שהאויב נופל לפני מנהיגם, ואז נתחזק ליבם לקב"ה, ושוב יכלו לצפות לישועת ה' יתברך. ואכן, לאחר התהלוכה של מרדכי ברחובות העיר שושן, שוב חזר מרדכי לשקו ותעניתו, בציפיה לראות ישועה שלימה.

בראותם יחד תכלת מרדכי

והשפת אמת מקשה פליאה עצומה: כיצד הסכים המן לביזיון הנורא, להרכיב את אויבו היהודי על סוס לעין כל? הרי היה מעדיף למות ולא להתבזות כך?

אלא, שידע המן שאם ימות - תתבטל הגזירה. והעדיף לסבול את כל הביזיון,

ובלבד שיצליח במטרתו הסופית!

תורת חסד - א / חנן, אילון בן שלום {עמוד 590} (2206465)

אבל כדי לגמד את הבושה, זמם המן רעיון:

הכל הכירו את צורת לבושו של מרדכי - בחליפה ובמגבעת ההדורה. ואם כן, חשב המן, שבשעה שמרדכי ילבש את בגדי המלך - הוא ילבש את בגדי מרדכי!

ובשעה שיצאו לתהלכה, היה נראה מרחוק, כאילו מרדכי שוב מושפל, ומוביל את המן בבגדי המלך! והוסיף ליהודים צער על צערם!

אבל כשהתקרבו, ראו על רוכב הסוס ציצית, פתיל תכלת!

ואז שמחו כולם! וזהו שאומרים בפיוט: "שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי!"

כי על ידי הציצית הבינו, שהכל תחפושת, ומרדכי מתחפש למלך! והמן למרדכי!

ועל כן, זהו עומק מנהג התחפושת, שנפסק ברמ"א (סי' תרצ"ה), שנהגו עם ישראל להתחפש בפורים. שכן כל המגילה מלווה בתחפושות:

אחשורוש - התחפש בתחילת המגילה לכהן גדול.

מרדכי - היה לבוש כאבל, לבש שק.

אסתר - לבשה בגדי רוח הקודש, ואז הגיעה הישועה הגדולה!

המן - התחפש למרדכי.

ומרדכי - לבש בגדי מלך!

ועל כן, אומר בספר בני יששכר, שנוהגים להתחפש בפורים, כדי להראות להקב"ה, שכל החטאים וכל הרע השורר בעולם - הכל חיצוני, וזה לא אנחנו באמת!

כיון שכאשר שבו בתשובה שלימה וטיהרו את ליבם, ובשעה שראו את המחזה של מרדכי והמן מחופשים, ומרדכי היה למעלה והמן למטה - הבינו שכל מעשה המגילה אינו אלא תחפושת, מעין הצגה, ובשעה ששבו לאביהם שבשמים, ירד המסך - וקרבה הישועה לבוא!

